

Мждри (886—912), Иванъ Търновски и Стефанъ Душанъ. Подписътъ на българския владѣтель гласи: Іωανν: βαλγочъстивн
цѣрь ка ѿа вѣ: вѣр(ъ)нь: кьсень Българомъ Търновскы († Ιωβάνης ὁ εὐσεβέστατος πάσης Βουλγαρίας τοῦ Τουρνάβου⁴⁶). Нѣма съмнение, че въ грамотата подъ названието „Иванъ Търновски“ е упоменатъ царъ Иванъ Асѣнь II⁴⁷). Въ грамотата се посочва, че той посетилъ манастира презъ последнитѣ дни на м. априлъ, точно по празника на светеца покровитель. Посочването на месеца е твърде занимливо, въпрѣки че не е указана годината: то съответствува на указанieto на Ватопедската грамота. Ако и да се смѣта като твърде мжтенъ исторически изворъ, „Сводната грамота“ не може да бѣде отхвърлена изцѣло. Очевидно, при нейното написване ще да сж били използувани редомъ съ легендитѣ и достовѣрни документи⁴⁸). Вѣроятно отъ подобенъ първообразенъ документъ ще да е билъ откаченъ и златниятъ печатъ на Иванъ Асѣня II, за да бѣде прикаченъ къмъ съставената по това време фалшива Коломанова грамота⁴⁹). Съставянето

преводъ бележката е нечетлива; ср. Gelzer, ib., p. 529, 227; Соловјев—Мошин, п. с., с. 372: ὁ δεσπότης... Споредъ тази бележка, деспотъ Угленъ посетилъ Св. Гора презъ 1371 год. (ср. Ивановъ, п. с., с. 538; не презъ 1379 г., както се съобщава с. 546; ср. Соловјев—Мошин, п. с., с. CXXX сл.; M. Lascaris, Actes serbes de Vatopedi, отд. отп. отъ Byzantinoslavica, VI. 1935, p. 5 et nota 14; p. 4). Презъ 1369 г. Угленъ далъ грамота на Зографския манастиръ (Соловјев—Мошин, п. с., сс. 268—279).

⁴⁶) Ивановъ, п. с., с. 545; Gelzer, ib., p. 529, 223—224; Соловјев—Мошин, п. с., сс. 372, 373.

⁴⁷) Ср. Стоиловъ, п. с., с. 451; Ивановъ, п. с., с. 539.

⁴⁸) Ср. Стоиловъ, п. с., с. 452: „Сводниятъ хрисовулъ... е компиляция по истински, можеби, хрисовули отъ подписалитѣ го ужъ царе...“; ср. Ивановъ, п. с., с. 537 сл., който е по-категориченъ.

⁴⁹) Вж. последното издание на тази грамота у Ивановъ, п. с., сс. 605—608; п. т., с. 602 сл. общо за паметника и неговитѣ издания; той го смѣта компиляция отъ началото на XVI в. Напротивъ, А. П. Стоиловъ, Бележки по компиляцията на отдавания хрисовулъ на Ивана Калимана I, даденъ на Зографския мон-ръ (1192 г.) (въ = Jagić Festschrift, Berlin 1908, pp. 81—96); Своденъ хрисовулъ..., с. 448 сл., доказва, че двата паметника сж писани едновременно, не по-рано отъ XVII в. Той право се досѣща, че съставительтъ (или съставительтъ) е ималъ подъ ржка и нѣкои истински златопечатникъ на царъ Иванъ Асѣня II. Отъ такъвъ истински документъ е билъ откаченъ златниятъ печатъ на казания български царъ и прикаченъ къмъ подправената Коломанова грамота (за този печатъ вж. у Н. А. Мушмовъ, Монетитѣ и печатитѣ на българскитѣ царе. София 1924, с. 160; Ивановъ, п. с., с. 608; ср. Бълг. книжици, I. 2. 1859, с. 185 бел. 53). Даже и да

1369